

Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto

Kokous 8/2025

Kokousaika ti 19.8.2025 kello 19.14 – 20.42

Kokouspaikka Hattulan seurakuntatalo

Jäsenet Rauhala Jyrki puheenjohtaja
Juutila Markus
Lehtinen Henna
Lilja Lasse J
Lokinperä Pirkko
Tast Anssi
Yli-Pirilä Pia

Muut osallistujat Virtanen Kari varajäsen
Ylitalo Leila varajäsen
Heikkilä Joonas kirkkovaltuuston pj. (pöytäkirjanpitäjä § 78 aikana)
Niemelä Hanna-Leena kirkkovaltuuston varapj.
Koskinen Hanna pöytäkirjanpitäjä (poistui § 78 käsittelyn ajaksi)
Kymäläinen Tia kutsuttuna asiantuntijana § 75–76 ajan

Poissa Lehtinen Henna
Tast Anssi
Niemelä Hanna-Leena

Käsiteltävät asiat: 70 § - 81 §

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

ESITYSLISTAN SISÄLLYSLUETTELO

Kokousaika ti 19.8.2025 kello 19.14 – 20.42

70 § Kokouksen avaus

71 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

72 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen

73 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

74 § Tia Kymäläisen kutsuminen asiantuntijaksi

75 § Tuloveroprosentti vuodelle 2026

76 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2026–2028

77 § Perheneuvonnan järjestelyt 2025

78 § Taluspäällikön viran hoitaminen

79 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat

80 § Ilmoitusasiat

81 § Kokouksen päättäminen

**KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN
ARVIOINNISTA**

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

70 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

PÄÄTÖS

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

71 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (KL 10:15).

Hattulan seurakunnan hallintosäännön (13 §) mukaan kirkkoneuvoston kutsu lähetetään jäsenille viimeistään 5 päivää ennen kokousta.

Kokouskutsu on lähetetty 13.8.2025 kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Todetaan läsnä- ja poissaolijat.
2. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

PÄÄTÖS

1. Todettiin läsnä- ja poissaolijat.
2. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

72 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen

Seurakunnan toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa (KJ 10:8 § 1 mom.). KL 10:23 §:n mukaan pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Pöytäkirja ja päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan (KL 10:23).

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
2. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen 19.8.2025. Tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä seurakunnan verkkosivuilla 20.8.2025 – 09.09.2025

PÄÄTÖS

1. Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Juutila Markus ja Ylitalo Leila
2. Päätös esityksen mukaisesti.

73 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

PÄÄTÖS

Vahvistettiin esityslista työjärjestykseksi.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

74 § xx kutsuminen asiantuntijaksi

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Kirkkoneuvosto kutsuu xx asioiden valmisteluun osallistuvana asiantuntijana kuultavaksi läsnäolo- ja puheoikeudella kirkkoneuvoston kokouksessa 19.8.2025 ja tämän jälkeen syyskauden 2025 kirkkoneuvoston kokouksissa niissä asiakohdissa, jotka käsittelevät vuoden 2026 tuloveroprosenttia, vuoden 2026 talousarviokehystä ja ohjetta talousarvion laatimiseksi, vuoden 2026 talousarviota, vuoden 2025 lisätalousarviota, hautatoimen hinnastoa sekä muissa kirkkoneuvoston puheenjohtajan tarpeellisiksi katsomissa kohdissa.
2. Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että xx kuullaan asiantuntijana kirkkovaltuuston kokouksissa 8.9.2025 ja 8.12.2025 koskien seurakunnan vuoden 2026 tuloveroprosenttia, vuoden 2026 talousarviota, vuoden 2025 lisätalousarviota ja hautatoimen hinnastoa vuodelle 2026.

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Hattulan seurakunnan taluspäällikön virkasuhde päättyi 31.7.2025. Kirkkoherra on viranhaltijapäätöksellä (16/2025) palkannut xx toimimaan asiantuntijana taluspäällikön tehtäväalueeseen liittyvissä kysymyksissä 4.8.2025 alkaen. Tehtävät liittyvät mm. vuoden 2026 talousarvion ja veroprosentin sekä vuoden 2025 lisätalousarvion valmisteluun. Lisäksi tarvittaessa myös muihin kirkkoneuvoston puheenjohtajan kanssa sovittaviin tehtäviin, esimerkiksi hautatoimeen ja hinnastoihin liittyen.

75 § Tuloveroprosentti vuodelle 2026

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tuloveroprosentiksi vuodelle 2026 vahvistetaan 1,45.

PÄÄTÖS

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Verotusmenettelystä annetun lain mukaan seurakunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17.päivänä.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella. Kirkollisveroprosentti on verovuosikohtainen. (Kirkkolaki 6 luku 2 §)

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Kirkkojärjestyksen 6 luvun 2 §:n mukaan tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana.

Vuoden 2023 alussa voimaan tullut verotulouudistus siirsi kuntien verotuloja valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Hattulan seurakunta alensi veroprosenttiaan valtiovarainministeriön suosituksen mukaisesti tuolloin 0,05 prosenttiyksikköä Sote-uudistuksesta johtuvan alentamispaineen vuoksi.

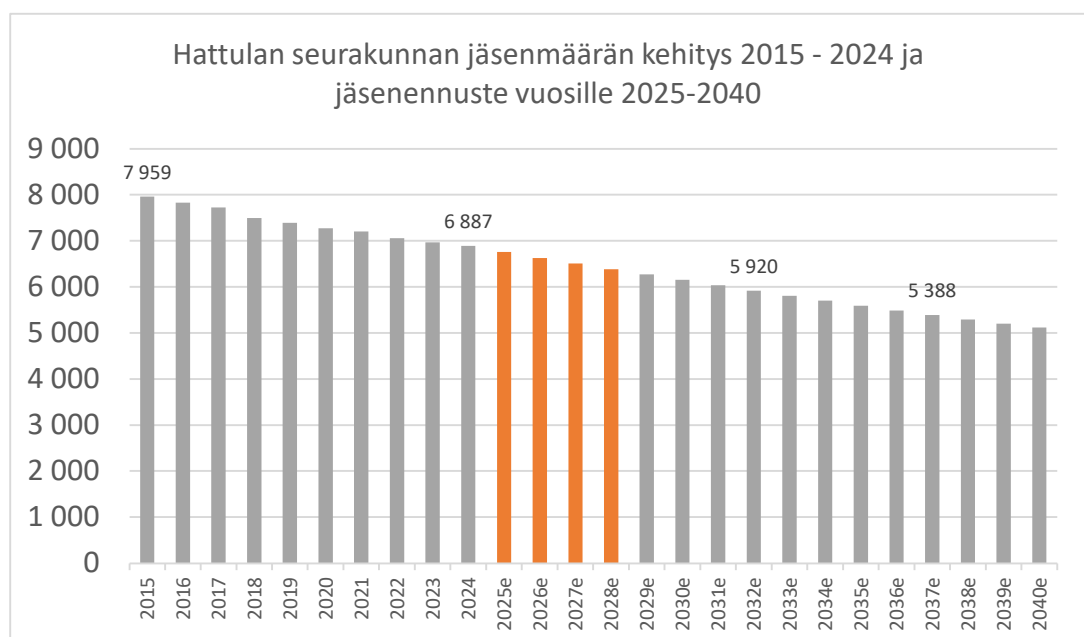
Toteutettu verouudistus vaikutti edelleen vuonna 2024 positiivisesti, kirkollisverotuottojen osuus kokonaistuloista oli 84,2. Kirkollisverotuotot oli 2,191 m€, mikä on 4,4 % enemmän kuin vuonna 2023. Valtionrahoitusta saatiin 191,4 t€, 7,4 % kokonaistuloista.

Vuonna 2025 kirkollisverotuloa on kertynyt 31.7.2025 mennessä 1 388 361 €, lähes saman verran vuoden 2024 vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Koko Suomen evankelisluterilaiseen kirkon jäsenmäärä oli vuoden 2024 lopussa 3 506 207 henkilöä (-1,51 %). Kirkkoon kuului 62,2 prosenttia väestöstä. Hattulan seurakunnan jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa 6 887 (-1,11 %) ja kirkkoon kuulumuus 73,6 prosenttia.

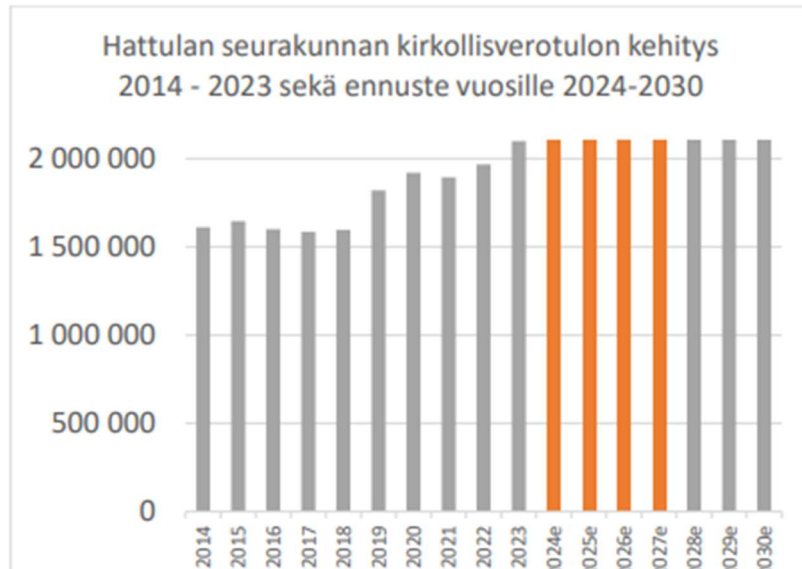
Hattulan seurakunnan kirkollisveroprosentti 1,45 on muihin seurakuntiin nähden maltillisella tasolla. Koko kirkon seurakuntien tuloveroprosenttien keskiarvo vuonna 2025 on 1,66. Kaikista seurakunnista 81,2 %:lla kirkollisveroprosentti on 1,50 tai enemmän.

Hattulan seurakunnan jäsenmäärä 31.7.2025 oli 6 877, joka on 10 (-0,15 %) jäsentä vähemmän vuodenvaihteeseen verrattuna. Vuonna 2024 jäsenmäärä väheni 77 jäsenellä. Hattulan seurakunnan vertailuryhmän seurakuntien tietoja liitteessä 1.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Ennusteiden mukaan kirkollisverotulot kehittyvät lähivuosina myönteisesti. Reaalinousua ei verotulojen hienoinen nousu kuitenkaan aiheuta, kun otetaan inflaatioennusteet huomioon.

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: veroprosentin tasolla on vaikutuksia lasten ja nuorten perheiden talouteen ja heille suunnatun toiminnan järjestämiseen.

76 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2026–2028

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

- 1) Kirkkoneuvosto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027–2028 toiminta- ja taloussuunnitelman kehykset liitteen 2 mukaisena.
- 2) Kirkkoneuvosto päättää, että talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa edetään liitteen 3 aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti.

PÄÄTÖS

- 1) Päätösehdotus hyväksyttiin.
- 2) Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Jokaista kalenterivuotta varten laaditaan talousarvio. Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan (KJ 6:2).

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä (KJ 6:2).

Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa. (KJ 6:2–3).

Kirkkoneuvosto päättää talouskehyksistä sekä muista ohjeista ja perusteista arvioimalla edellisten vuosien tilinpäätöksiä, seurakunnan taloudellista asemaa ja tulevaisuuden näkymiä.

Talouden yleisnäkymä

Suomen talous ei kasvanut vuoden 2025 alkupuoliskolla, vuoden kasvu jää 0,5 prosenttiin. Julkinen talous säilyy syvästi alijäämäisenä ja velkaantuminen jatkuu. Inflaatio on vakautunut 2 % tasolle. Kuluttajien luottamus sekä omaan että Suomen talouteen piristyi hieman heinäkuussa. Työmarkkinatilanne jatkuu heikkona ja työttömyyden vähentyminen on hidasta. (Suomen pankki, 10.6.2025 ja 13.8.2025) Valtionvarainministeriön taloudellisen katsauksen (kesä 2025) mukaan vuonna 2025 BKT kasvaa 1 %, vuonna 2026 1,5 % ja vuonna 2027 1,7 prosenttia.

Suomessa oli kesäkuun 2025 lopussa yhteensä 330 800 työtöntä työnhakijaa, mikä on 37 500 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden 2024 kesäkuuhun verrattuna uusien avoinna olevien työpaikkojen määrä oli 11 000 enemmän. Hämeessä työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta oli 13,1 %, ollen valtakunnallista tasoa korkeampi (vrt. 12,2 %). (Työllisyyskatsaus, Kesäkuu 2025, Työ- ja elinkeinoministeriö).

Hattulan seurakunnan talous

Talousarviokehys (liite 2) on valmisteltu vuoden 2024 tilinpäätöksen, vuoden 2025 talousarvion/toteuman sekä vuotta 2026 koskevien arvioiden ja ennusteiden perusteella. Talousarviokehys ja verotuloarvio perustuvat kirkollisveroprosentin säilyttämiseen nykyisellä 1,45 % tasolla. Verotuloennusteen mukaan verotulot kehittyvät lähivuosina myönteisesti, nousun suuruus ei kuitenkaan yllä inflaatioennusteiden tasolle. Hautaustoimeen, väestökirjanpitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia varten saatavan valtionrahoituksen määrä on noin 19,5 € / kunnan asukas.

Talousarviokehys muodostaa taloudellisen liikkumavaran, jonka puitteissa talousarvio laaditaan. Talousarvion tavoitteena on positiivinen tulos ennen kertaluonteisia eräiä.

Talousarvion valmistelun lähtökohtana on, että vakituisen henkilökunnan lukumäärä säilyy nykytasolla. Kirkon virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 1.3.2025 – 29.2.2028. Sopimuksen mukaisesti peruspalkkoja tarkistettiin 1.4.2025 lukien 2,5 %:n yleiskorotuksella. Vuonna 2026 peruspalkkoja tarkistetaan 2,4 % yleiskorotuksella ja yleisen palkkausjärjestelmän kokemuslisätaulukkoa 2,9 prosentilla 1.3.2026 lukien. Vuoden 2027 osalta on sovittu 2,2 prosentin tarkistuksista.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Vuoden 2026 taloussuunnittelussa on edettävä varovaisten tuloarvioiden sekä kirkkohallituksen julkaisemien jäsenennusteiden pohjalta. Kirkkohallitus toimittaa seurakunnille yleiskirjeen talousarvion valmistelun perusteista syyskuussa. Jäsenennusteen mukaan Hattulan seurakunnan jäsenmäärä laskee toiminta- ja taloussuunnitelmavuosina 2026–2028 n. 5,5 % (-370 jäsentä).

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: talousarviossa tehdyillä linjauksilla on vaikutuksia lapsiin, nuoriin sekä heidän perheisiin toimintamäärärahojen sekä työntekijäresurssien osalta.

77 § Perheneuvonnan järjestelyt 2025

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Kirkkoneuvosto päättää, että Hattulan seurakunta osallistuu Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan perheasiain neuvottelukeskukseen kustannuksiin vuonna 2025 7000 eurolla hattulalaisten perheneuvontakäyntien mahdollistamiseksi, mikäli kirkkovaltuusto myöntää tähän määrärahan lisätalousarviossa.
2. Kirkkoneuvosto valtuuttaa kirkkoherran sopimaan asian ja maksatuksen käytännön järjestelyistä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa.

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Perheneuvonnan tilanne ja Hattulan seurakunta

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan perheasiain neuvottelukeskukseen johtaja xx on ollut kirkkoherraan yhteydessä syksyllä 2024 ja kertonut, että hyvinvointialue on päättänyt vetää oman rahoituksensa pois paikalliselta kirkon perheneuvonnalta. Asiasta uutisoitiin myös mediassa ja samaa kehitystä on ollut myös muilla hyvinvointialueilla. Muuttunut tilanne on toiminnan jatkuvuuden kannalta iso. Perheasiain neuvottelukeskukseen nettisivuilla todetaan, että ”palvelumme ovat maksuttomia Hämeenlinnan, Hattulan, Janakkalan ja Valkeakosken asukkaille. Sinun ei tarvitse olla seurakunnan jäsen.” Kanta-Hämeen seurakunnat ovat lähteneet tukemaan perheneuvontapalveluiden turvaamista erilaisilla järjestelyillä. Hattulan seurakunnan talousarvioon vuodelle 2025 asia ei vielä valmisteluvaiheessa ehtinyt. Kirkkoneuvosto kävi asiasta lähetekeskustelun kokouksessaan 1/2025.

Sopimushistoriasta

Ensimmäinen sopimustieto on vuodelta 1976, jolloin Hattulan seurakunta sopi Hämeenlinnan ja Vanajan seurakuntayhtymän kanssa perheneuvontapalveluiden kustannuksiin osallistumisesta hattulalaisten osalta. Toinen sopimus on vuodelta 1986. Siinä sopijaosapuolina olivat Hattulan seurakunta, Hattulan kunta ja Hämeenlinnan ja Vanajan seurakuntayhtymä. Tästä sopimuksesta Hattulan seurakunta on jossain vaiheessa jäänyt pois. Tämän sopimuksen perusteella menttiin kunnan kanssa vuoteen 2019, jolloin Hattulan kunta irtisanoi sopimuksen. Irtisanoutuminen tuli voimaan

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

vuoden 2021 alusta. Sen jälkeen Hattulan kunta on hoitanut hattulalaisten perheneuvonnan omin järjestelyin eikä perheasian neuvottelukeskukseen otettu Hattulasta asiakkaita. Kuntasopimukset siirtyivät myöhemmin Hyvinvointialueelle, joka velvoitti ottamaan hattulaisia uudelleen asiakkuuteen vuodesta 2023 alkaen. Elokuussa 2024 Hyvinvointialueen viranhaltijat ilmoittivat, että vuoden 2025 alusta lähtien Hyvinvointialue ei enää maksa korvausta Hämeenlinnan-Vanajan seurakunnalle perheneuvontapalveluista.

Hattulan kävijämääristä

Vuosina 2015–2020 hattulalaisia asiakkaita kävi keskimäärin noin 50 asiakasta vuodessa. Vuonna 2019 asiakkaana oli 40 hattulalaista, joista 27 oli lapsiperheiden vanhempia. Seuraavana vuonna asiakkaita oli 36 ja heistä 23 oli lapsiperheiden vanhempia. Hattulalaisia asiakkaita ei käynyt vuosina 2021–2023, koska kunta järjesti hattulalaisten perheneuvontapalvelut itse. Vuonna 2024 perheneuvonnan piiriin otettiin hattulalaisia asiakkaita, koska näin oli sovittu Hyvinvointialueen kanssa. Hattulalaisia on käynyt perheneuvonnan asiakkaina myös kuluvana vuonna 2025.

Seurakunnan intressinä on osaltaan mahdollistaa perheneuvontapalveluiden saatavuus omille jäsenilleen ja laajemmin hattulalaisille ja ylipäätään perheneuvontapalveluiden turvaaminen Kanta-Hämeen alueella yhdessä muiden seurakuntien kanssa. Kirkkoherra on viestinyt asiasta myös kunnan suuntaan ja kyselty kunnan mahdollisuutta osallistua perheneuvontapalveluiden kustannuksiin. Seurakunnan näkökulmasta on tärkeää, että sen jäsenet ja ihan kaikki hattulalaiset, niin pariskunnat kuin lapsiperheiden vanhemmat saisivat tukea ja apua silloin kun elämänsä kriiseissään tarvitsevat ja että perheissä voitaisiin hyvin.

Tulevista sopimusjärjestelyistä ja perheneuvonnan mahdollistamisesta ja sen kustannuksista mm. Hattulan seurakunnan kannalta vuodelle 2026 ja siitä eteenpäin käydään tarkemmat neuvottelut syksyn 2025 aikana.

Mitä kirkon perheneuvonta on?

Kirkon perheneuvonnassa vahvistetaan ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia tukemalla sielunhoidollisen ja terapeutin keskustelun avulla hänen kykyään elää läheisyydessä. Kirkon perheneuvonnassa keskitytään erityisesti parisuhteen ja perheen kysymyksiin. Asiakkaaksi voi tulla yksin, parina tai perheenä. Asiakkuus on luottamuksellista keskusteluapua ja asiakkaalle maksutonta. Asiakkaiden ilmoittamista tulostyistä yleisimmät ovat vuorovaikutusongelmat, erokysymykset, uskottomuus ja elämänsä vaihekkaisuus. Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan perheneuvoja on neljä ja heillä kaikilla on kirkon antama perheneuvojan erityiskoulutus ja sen lisäksi kolmella perheneuvojalla on myös Valviran hyväksymä psykoterapeutin pätevyys. Henkilökuntaan kuuluu myös vastaanottosihteeri. Henkilökunnalla on vuosittainen mahdollisuus päivittää osaamistaan sekä saada henkilökohtaista työnohjausta että ryhmätyönohjausta.

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: perheneuvontapalveluiden saatavuudella on vaikutuksia lapsiin, nuoriin sekä heidän perheisiinsä.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

78 § Taluspäällikön viran hoitaminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto päättää

1. palkata xx hoitamaan taluspäällikön virkaa määräaikaisesti ajalle 1.10.2025-30.9.2026 siten, että hän toimii osa-aikaisena (80 % työajalla) 1.10.2025-31.3.2026 ja täydellä työajalla (100 %) 1.4.2026-30.9.2026.
2. että virkaa hoitavalla on 4 kk:n koeaika
3. peruspalkka on 4850e/kk
4. selvitystä terveydentilasta ei tässä kohtaa edellytetä, koska työnantajalla on tiedossaan Koskisen voimassa oleva vastaava selvitys

ASIAN KÄSITTELY: xx poistui pykälän käsittelyn ajaksi. Kirkkoneuvosto päätti, että tämän pykälän kohdalla pöytäkirjanpitäjänä toimii Joonas Heikkilä.

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.
3. Päätösehdotus hyväksyttiin.
4. Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Hattulan seurakunnan taluspäällikön virka on vuoden sisällä jo toistamiseen vailla vakinaista viranhaltijaa viranhaltijan virkasuhteen purkauduttua 31.7.2025. Tässä kohtaa on seurakunnan kannalta perusteltua ottaa viran täyttämisen ja sen tulevaisuuden järjestelyjen suhteen aikaisä ja hoitaa tehtävää määräaikaisesti väliaikaisjärjestelyin. Ratkaisu antaisi seurakunnalle mahdollisuuden puntaroida talouspuolen ja ns. tukitoimien toteuttamista tulevaisuudessa, mahdollisia rakenteellisia ratkaisuja ja taluspäällikön viran tehtävien kokonaisuutta.

Kirkkoherra on keskustellut tällä hetkellä ma. taloussihteerinä toimivan xx kanssa hänen mahdollisuudestaan hoitaa väliaikaisesti taluspäällikön virkaa ja myös työaikaan liittyvistä järjestelyistä. xx on tehtävään soveltuvaa koulutusta, riittävää perehtyneisyyttä taloushallinnon tehtäviin ja mm. henkilöstöhallintoon ja hän on myös hiljattain täydentänyt osaamistaan. Hänellä on työkokemusta seurakunnassa ja hän on toiminut yksityisellä sektorilla talousjohtajajana, ml. esihenkilötehtävässä. Hattulan seurakunta toimintaympäristönä ja seurakunnan taloushallinnon järjestelmät ja taloushallinnon prosessit ovat hänelle tuttuja.

Hattulan seurakunnan taloussäännön mukaan seurakunnassa on kirkkoneuvoston apuna taloushallinnon hoitamista varten taloudesta vastaava viranhaltija. Hattulan seurakunnan taloudesta vastaava viranhaltija on taluspäällikkö. Taluspäällikön viranhaltijan palkka sijoittuu J20 -hinnoitteluryhmään. Viranhaltija on kirkkoneuvoston alainen, johtava viranhaltija. Taluspäällikkö vastaa mm. seurakunnan taloudesta ja toimii palkka-asiamiehenä, työsuojelupäällikkönä sekä hallinnon kokousten sihteerinä.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Taluspäällikön vastuualue kattaa talous- ja henkilöstöhallinnon, kiinteistöhallinnon ja hautatoimen. Viran määräaikaisen hoitamisen aikana joitain näihin liittyviä käytännön tehtäviä voidaan tarvittavin osin tarkentaa ja järjestellä vielä erikseen sovittavalla tavalla, esimerkiksi sisäisin järjestelyin tai ulkopuolisella asiantuntijapalveluilla. Taluspäälliköllä on kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukainen toimistotyöaika (36 t 15 min viikossa).

79 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto käy kirkkoherran suullisen selostuksen pohjalta ajankohtais- ja lähetekeskustelua mm. ajankohtaisista kiinteistö- ja rekrytointiasioista ja merkitsee ne tiedoksi.

PÄÄTÖS

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

80 § Ilmoitusasiat

1. Kirkkoherra xx on vuosilomalla 22-29.9.2025. Sijaisena toimii pastori xx.

PÄÄTÖSEHDOTUS

Ilmoitusasiat merkitään tiedoksi.

PÄÄTÖS

Ilmoitusasiat todettiin ja merkittiin tiedoksi.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

81 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja antoi valitusosoituksen ja päätti kokouksen.

Allekirjoitukset

_____
Jyrki Rauhala
puheenjohtaja

_____
Hanna Koskinen
pöytäkirjanpitäjä, pykälien 70§-
77§ ja 79§-81§ käsittelyn aikana

_____
Joonas Heikkilä
pöytäkirjanpitäjä, pykälän 78 §
käsittelyn ajan

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Pöytäkirjan tarkastus   Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Hattula 19.8.2025

Markus Juutila
pöytäkirjantarkastaja

Leila Ylitalo
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 20.8.2025 – 09.09.2025 seurakunnan verkkosivuilla.

Hattula 10.09.2025

Hanna Koskinen
pöytäkirjanpitäjä

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 § perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin:

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Asialuettelo

Päätösten valmistelussa on arvioitu, että seuraavilla päätöksillä ei ole erityisiä kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia:

- 70 § Kokouksen avaus
- 71 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 72 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen
- 73 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 74 § Tia Kymäläisen kutsuminen asiantuntijaksi
- 78 § Talouspäällikön viran hoitaminen
- 79 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat
- 80 § Ilmoitusasiat
- 81 § Kokouksen päättäminen

Seuraavien päätösten valmistelussa on arvioitu, että päätöksillä saattaa olla lapsivaikutuksia. Näiden osalta arviointi on kirjattu esittelytekstiin:

- 75 § Tuloveroprosentti vuodelle 2026
- 76 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2026–2028
- 77 § Perheneuvonnan järjestelyt 2025

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Hattulan seurakunta, Kirkkoneuvosto

19.8.2025, pöytäkirjan pykälänumerot 70-81 §

1. MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 70–73, 75, 79–81

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 74, 76–78

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon. Kansalliset kynnsarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2. OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Hattulan kirkkoneuvosto

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: jyrki.rauhala@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

3. HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Hattulan seurakunta / kirkkoherra Jyrki Rauhala

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: jyrki.rauhala@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4. VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käynti- ja postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta- ja valitusosoituksissa esitetyissä kohdissa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettujen kokonaistaloudellisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo. Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Telekopio: **029 56 433314**

Sähköpostiosoite: **markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

5. VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelemäksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkayntimaksuista).

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.